

BORTFALD AF TILSKUD TIL SKOLETJENESTEN

Kort resumé: Det foreslås at fjerne Københavns Kommunes tilskud til Skoletjenesten, idet tilskuddet primært anvendes til udvikling af undervisningsmiljøer på kulturinstitutioner, der anvendes af mange forskellige kommuner – og finansieringen heraf bør derfor ikke påhvile Københavns Kommune.

Fremstillende forvaltning: Børne- og Ungdomsforvaltningen

1. Beskrivelse af forslag (fremgangsmåde og effekt)

BUF yder i dag tilskud til Skoletjenesten i tre dele:

- 3,4 mio. kr. til Skoletjenestens videnscenter
- 2,2 mio. kr. til Naturcenter Amager Strand
- 0,3 mio. kr. til Befæstningen.

Kommunens tilskud til Skoletjenesten anvendes primært til udvikling af undervisningsmiljøer. Samtidig har Skoletjenestens rolle i stigende grad fået karakter af en national opgave, og derfor bør KK ikke lænere, som den eneste kommune i landet, være med til at finansiere denne opgave. Dette effektiviseringsforslag indebærer derfor et bortfald af det årlige tilskud på 3,4 mio. kr. (2024-PL) til Skoletjenestens videnscenter med virkning fra november 2025 og frem.

At tilskuddet først bortfalder i 2025 skyldes, at der er to års opsigelsesvarsel på bevillingen. Opsigelsesvarslene vil desuden give mulighed for, at de relevante ministerier (Børne- og Undervisningsministeriet og Kulturministeriet) kan beslutte, hvordan Skoletjenesten skal videreføres.

I forbindelse med bortfaldet af tilskuddet fra Københavns Kommune skal det besluttes, om Naturcenter Amager Strand skal overdrages til Københavns Kommune og evt. drives videre som en bydækkende enhed. Der har herudover fundet en positiv dialog sted med Rødovre Kommune vedrørende en eventuel overdragelse af Befæstningen til Rødovre Kommune. Befæstningen og Naturcenter Amager Strand er begge tilbud under Skoletjenesten. Befæstningen er en række lokationer i københavnsområdet (bl.a. Vestvolden og Ejbybunkeren i Rødovre), hvor der undervises i bl.a. 1. og 2. verdenskrig og den kolde krig. Naturcenter Amager Strand tilbyder undervisningsforløb, der tager udgangspunkt i strandens natur – og børnene kan f.eks. lære om de små dyr, der lever på stranden og i vandkanten.

Om Skoletjenesten

Skoletjenesten blev oprindeligt etableret som et samfinansieret samarbejde mellem Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, amterne på Sjælland og en række kulturinstitutioner. I forlængelse af kommunalreformen i 2007 blev Københavns Kommune og Frederiksberg Kommunes tilskud videreført som kommunale tilskud, mens de amtslige tilskud overgik til Børne- og Undervisningsministeriet. I 2020 blev Børne- og Undervisningsministeriets tilskud øget med 1,5 mio. i forbindelse med, at Skoletjenesten fik nationalt dækningsområde. I 2022 besluttede Frederiksberg Kommune at udtræde af det økonomiske samarbejde med effekt fra november 2024.

Københavns Kommune har siden etableringen været vært og administrativt hjemsted for Skoletjenesten. I den forbindelse betaler Skoletjenesten årligt 800.000 kr. i husleje til Københavns Kommune, disse midler er derfor også fratrukket i det angivne beløb til effektivisering.

Skoletjenesten oplyser, at Københavns Kommunes bidrag til Skoletjenesten svarer til cirka 25 % af det samlede budget for Skoletjenesten. Cirka 25 % er finansieret af partnerskabskulturinstitutionerne, og 50 % er finansieret af Børne- og Undervisningsministeriet. Skoletjenesten oplyser herudover, at de estimerer, at ca. 50% af de aktiviteter, som gennemføres hvert år, er med børn fra Københavns Kommune. Det er imidlertid ikke muligt at opgøre præcise statistikker for dette, da det ikke er alle partnerskabsinstitutioner, der opgør, hvilken kommune de besøgende børn kommer fra.

Skoletjenestens fokus

Skoletjenesten opstod i 1970'erne, hvor det var en relativ ny opgave at hjælpe museerne med at formidle til børn og unge. I dag er der udviklet en anden praksis og viden om formidling til børn og unge - og forvaltningen oplever generelt, at der er mange kvalificerede udbydere af forløb for børn og unge i københavnsområdet. Derudover har Skoletjenesten - blandt andet på grund af ministeriets krav til anvendelse af tilskuddet - fået et langt mere nationalt fokus.

Skoletjenesten driver et nationalt videnscenter med en udviklings- og kommunikationsafdeling og har partnerskaber med eksterne læringsmiljøer, primært museer. Skoletjenesten medfinansierer stillinger på museerne, og i partnerskaberne udvikles viden om Åben Skole forløb, som formidles landsdækkende via konferencer, workshops og Skoletjenestens hjemmeside.

Skoletjenesten har oplyst, at Københavns Kommunes tilskud til Skoletjenesten primært bruges til partnerskaber med kulturinstitutioner (2,8 mio. kr.), hvor kulturinstitutionerne medfinansierer med 50 %. Herudover bruges tilskuddet til administration og ledelse (ca. 0,7 mio. kr.) og til husleje for 15 kontorarbejdspladser (0,8 mio. kr.). Skoletjenesten oplyser desuden, at Københavns Kommunes tilskud primært bliver anvendt til partnerskaber i Hovedstadsområdet (også altså ikke f.eks. partnerskaber vest for Storebælt).

Der er i år indgået partnerskaber med i alt ni eksterne læringsmiljøer, hvoraf de fire er partnerskaber med museer i København. De ni partnerskaber er med Arbejdermuseet, Arken, Design Museum Danmark, KØS, Museum Vestsjælland, Nationalmuseet, Statens Museum for kunst, Vikingeskibsmuseet, Zoologisk Have. Disse partnerskaber kan blive påvirket direkte af et bortfald af Københavns Kommunes bevilling til Skoletjenesten.

Fem partnerskaber med københavnske museer er netop ophørt: Det Danske Filminstitut, Københavns Museum, Thorvaldsens Museum, Dansk Arkitekturcenter og Den Blå Planet i forbindelse med at antallet af partnerskaber er reduceret.

Åben skole

Siden folkeskolereformen i 2013 har Københavns Kommune, uafhængigt af Skoletjenesten, løbende udviklet og udbygget en selvstændig Åben Skole-afdeling i forvaltningen. De undervisningsforløb, som Åben Skole indkøber, formidles alle via to online portaler - én for skoler og fritid samt én for dagtilbud - hvor alle lærere, ledere og pædagoger på københavnske folkeskoler, dagtilbud og fritidscentre gratis kan booke dem.

Åben Skole adskiller sig fra Skoletjenesten, i det der indkøbes forløb fra mange forskellige typer leverandører af undervisningsforløb, herunder store og små private virksomheder, enkeltpersoner, NGO'er, museer, teatre, koncerthuse, foreninger, sportsklubber mv., herunder også fra Skoletjenestens partnerskabsinstitutioner.

Leverandører udvælges på baggrund af faktorer som faglig relevans, undervisningserfaring, efterspørgsel, pris, det generelle udbud, samt i hvilken grad leverandøren kan levere noget ekstraordinært, der typisk ikke leveres af en lærer.

Der er allerede et meget stort udbud af kvalificerede leverandører i Københavns Kommune og Åben Skole har kontakt med 200 af dem. Åben Skole kan derfor løbende indkøbe de bedste forløb direkte fra de konkrete leverandører, med størst mulig relevans for byens børn og unge, på baggrund af den reelle efterspørgsel fra lærere, ledere og pædagoger.

Kombinationen af at tilskuddet til Skoletjenesten fra Københavns Kommune anvendes til udvikling af undervisningsmiljøer til gavn for mange andre kommuner end København, at tilbuddene inden for Åben Skole overlapper med Skoletjenestens og Skoletjenestens øgede nationale fokus, betyder samlet set, at der kan argumenteres for, at det ikke længere er en kommunal opgave at drive eller støtte en institution som Skoletjenesten.

Her angives om forslaget udspringer af et innovationsforslag:

Ja [Angiv titel på innovationsforslag] [Angiv vedtagelsestidspunkt (budget/OFS)]

Nej

2. Økonomi

Forslaget indebærer et bortfald af Københavns Kommunes tilskud til Skoletjenesten på 3,4 mio. kr. I 2025 vil det kun være de to sidste måneder af året, at tilskuddet er bortfaldet.

Tabel 1. Forslagets samlede økonomiske konsekvenser

1.000 kr. 2024 p/l	Styrings- område	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Varige ændringer (effektiviseringer og drift)							
Bortfald af tilskud til Skoletjenestens	Service			-567	-3.400	-3.400	-3.400
Samlet varig ændring				-567	-3.400	-3.400	-3.400

Noter til alle tabeller: Forslaget skal udarbejdes i 2024 p/l.

Alle *besparelser* er angivet med negativt (-) fortegn.

3. Opfølgning

Opfølgningsmål	Hvordan måles opfølgningsmålet?	Hvem er ansvarlig for opfølgning?	Hvornår gennemføres opfølgningen?
Realisering af effektiviseringer			
Det konstateres, at bevillingen er ophørt	Ved budgetudmelding 2025	BUF	Ved budgetudmelding 2025

4. Risikovurdering

Der er ingen risiko med selve indhentning af besparelsen. Der er en væsentlig risiko forbundet med den usikkerhed omkring Skoletjenestens videre drift (herunder partnerskaber med kulturinstitutioner), som Københavns Kommunes fjernelse af tilskuddet vil give. I forbindelse med udarbejdelsen af forslaget har der været en uformel kontakt med Børne- og Undervisningsministeriet. Ministeriet har her tilkendegivet, at deres tilskud til Skoletjenesten er givet på baggrund af Skoletjenestens eksisterende organisation. Ministeriet vil derfor overveje deres tilskud til området, hvis forudsætningerne ændrer sig. Det kan f.eks. betyde, at der fra ministeriets side vil blive kigget på, hvilke opgaver Skoletjenesten skal løse fremadrettet.